

D-ro Crippa, faka delegito pri kemio en Milano, faris por ni kelkajn fotokopiojn de artikoloj aperintaj en itala faka gazeto, kiu ne estas havebla en nialandaj bibliotekoj.

En 1947 s-ano J. Hanuš elserĉis por ni profesoron V. Vesely, al kiu lu kolego mia estis skribinta leteron en 1945 kaj de kiu ne estis veninta respondo.

Saman servon faris al ni prof-o Sygnarski en Krakovo. Bedaŭrinde li devis informi nin, ke la kemiistoj, kiujn ni serĉis, jam mortis.

Antaŭ ne longe s-ro W. Townend, faka delegito de UEA en Leeds multe penis por ni por eltrovi la nunan adreson de kelkaj kemiistoj. Finfine vane. Sed d-ro Duncan sukcesis!

S-ano Müller en Würzburg kopiis por ni paĝon el disertajo maŝinskribita troviĝanta en la Universitata biblioteko en tiu loko.

Plurpaĝan artikolon el malnova scienca gazeto (1893) kopiis samideano el lando post la fera kurteno. Poste li denove grave servis al ni sendante al ni du jarkolektojn antaŭmilitajn de scienca periodaĵo sialanda. Sed ŝajnas, bedaŭrinde, ke daŭrigado de la internacia scienca kaj intelekta kontakto, nome la kontakto tra la fera kurteno, estas sufiĉe riska afero por tiuj kiuj vivas en popoldemokratio. La sendaĵo venis laŭ „nigra” vojo, kaj mi ne rajtis konfirmi la ricevon al la sendinto ĉar tio povus kaŭzi al li gravajn malagrablojn. Kaj ĉi tie ne temas pri „sekretoj”, sed pri aferoj, normale publicitaj! Pri interŝanĝo de sciencaj gazetoj, kiun mi proponis, tute ne povis esti parolo! Evidente la frenezo en ĉi tiu malbenita mondo ankoraŭ ne atingis sian kulminon.

Foje mi skribis en Esperanto — sed kun aldono de ruslingva traduko! — al la Rusa Akademio de Sciencoj. Mi ankaŭ ricevis — ruslingvan — respondon.

Al Japanujo mi direktis jam plurajn esperantajn leterojn. Antaŭ kelkaj monatoj la Japana Esperanto-Instituto sendis al ni valorajn informojn.

S-ro Kawamura-Sin'itirō deklaris sin preta traduki kelkajn japanajn artikolojn por ni.

En la supraj kazoj preskaŭ ĉiam temas pri tio ke ni serĉas iun originalan artikolon, aperintan en ĵurnalo ne trovebla ĉi tie, aŭ verkitan en lingvo kiun ni ne povas legi (la japana), aŭ pri tio ke ni serĉas la adreson de iu aŭtoro, kies artikolo enhavas aŭ eraron aŭ malakordaĵon kompare kun alia publikaĵo. La nombro de la esperantaj leteroj en la leterarkivo de la redakcio de la Enciklopedio jam estas konsiderinda.

Refoje mi dankas ĉi tie publike al ĉiuj tiuj kiuj tiel bone helpis nin, kaj per tio praktike demonstris la utilon de Esperanto kaj de ĝiaj organizaĵoj. Pluraj helpintoj estas delegitoj de UEA.

Mi konsilas al ĉiuj: Uzu Esperanton por via profesia laboro, kiam kaj kiom eble. Se klopodoj de viaj kolegoj montriĝas vanaj, jen eble via ŝanco! Proponu vian helpon. Via sukceso estas poento por Esperanto. Sukceson.

W. P. R.

Esperantologio, Internacia Revuo por la Lingvistiko kaj Bibliografio de Esperanto, Vol. 1, N-ro 2 (pp 81-144), junio 1950. Komparu nian recenzon en Sc. R. 1 119.

408.92(05)

Ĉi tiu dua numero enhavas interesan anglalingvan artikolon de prof-o Collinson pri la internacieco de kelkaj esperantaj afiksoj (dis-, eks-, re-, bo-, mal-, mis-, ek-; -ad, -ar, -ec, -ej-, et, -ig, -il; -in; -uj, -ul). La esperantlingva resumo diras i.a.: „La artikolo ... montras kiel d-ro Zamenhof, ĉu intence, ĉu nekonscie, elektis afiksojn kiuj havas similaĵojn en pluraj diversaj lingvoj, do faciligas la memoradon de vortoj ĉe multaj popoloj. Pro tiu interligo de okcident- kaj orienteŭropaj lingvoformoj Esperanto estas „optimume” internacia”.

La dua artikolo temas pri „Esperantigaj principoj de japanaj vortoj”. Ĝin verkis N. Kawasaki, profesoro ĉe Kolegio de Lingvoj de Osaka.

La tria artikolo, de d-ro F. I. Wiener, temas pri „Gemelaj radikoj”, ekz. katen-, ĉen-; lingv-, lang-; numer-, nombr-; ktp. La aŭtoro diras en sia anglalingva resumo, ke Zamenhof, enkondukante tiajn ĝemelajn radikojn, intencis diferencigi inter diversaj — ofte parencaj — signifoj, kaj li daŭrigas: „La artikolo montras ke tia elekto ne ĉiam estis „feliĉa”, speciale en kazoj, kie kvar vortoj estas derivitaj de la sama latina radiko, ekz.: polv-, pudr-, pulv-, pulvor-, aŭ punt-, punkt-, pint-; poent-.”

Mi ne subskribas tiun opinion de la aŭtoro. La evitado de homonimoj estas tre grava por internacia helplingvo. Ja ĝuste tio ofte embarasas nin ĉe niaj klopodoj deĉifri fremdlingvan tekston per la helpo de vortaro, ke multaj vortoj havas grandan nombron da diversaj signifoj, kaj se en unu frazo troviĝas pluraj tiaj vortoj, la nombro de la provendaj kombinoj fariĝas terure granda. Por mi, ekzemple, kiu nur pene deĉifras svedan tekston (prikemian), ĉiam estas embarase, ke „syntes” signifas kaj „sintezo”-n kaj „ŝajnis” („vidiĝis”). Kvankam estas vere, ke lingvo estas des pli facila, ju pli malgranda estas ĝia radikaro, tiu vero fariĝas malvero, se la malampleksecon de la radikaro oni akiras per la enkonduko de multaj homonimoj. Tio samtempe estas verdikto pri *Basic English*, kies aŭtoro praktikis ĉi tiun metodon. Ĝi estu averto ankaŭ al tiuj kiuj enkondukas fakajn neologismojn en Esperanton. Provu, kiom eble, eluzi ekzistantajn radikojn; kie tio ne eblas, evitu laŭeble homonimojn! Ŝajnas al mi, ke kontraŭ tiu principo — kiu tre evidente estas Zamenhofs — oni tro ofte pekas. Antaŭ nelonge mi renkontis en la ŝakkolumno de Heroldo la vorton „maĉo”, kiu estas malbona pro du kazoj: pro la ortografio kun ĉ, kaj pro la homonimeco kun la verba radiko maĉ.

Tial ankaŭ „koaksa” (proponita en privata letero) kiel traduko por „coaxial” en tiaj kazoj kie „samaksa” ŝajnas ne tute taŭga, mia opinio ne taŭgas pro tio ke „koaks” estas ekzistanta radiko kun tute alia signifo. Ke ĝi ricevis ĉi